Burn-Specific Pain Anxiety Scale

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Burn-Specific Pain Anxiety Scale*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18244

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yan??a Özgü A?r? Anksiyetesi Ölçe?i (Burn-Specific Pain Anxiety Scale, BSPAS), özellikle **yan?k** yaralanmas? geçirmi? bireylerin deneyimledi?i a?r?ya yönelik spesifik anksiyete düzeyini ölçmek amac?yla tasarlanm?? bir **psikometrik araç**t?r. Ölçek, hastalar?n a?r? beklentisine, a?r?ya kar?? geli?tirdikleri kaç?nma davran??lar?na ve bili?sel felaketle?tirme e?ilimlerine odaklan?r. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Deniz Do?an ve Arslan (2019) taraf?ndan yap?lm?? olup, bu çal??ma ölçe?in Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini do?rulam??t?r. Bu adaptasyon, yan?k merkezlerinde a?r? yönetimi stratejilerinin geli?tirilmesine önemli katk?lar sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yan??a Özgü A?r? Anksiyetesi Ölçe?i, BSPAS, **yan?k**, **a?r? anksiyetesi**, psikometrik araç, Türkçe uyarlama, **geçerlik**, **güvenirlik**.

Yazarlar

Deniz Do?an, S., Sevban Arslan.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, yan?k hastalar?nda görülen a?r?ya özgü anksiyete ve korku tepkilerini nicel olarak de?erlendirmektir. Bu spesifik anksiyete, s?kl?kla yara bak?m?, pansuman de?i?imi ve fizik tedavi gibi hayati önem ta??yan ancak a?r?l? olabilen t?bbi prosedürlerden kaç?nmaya yol açarak rehabilitasyon sürecini olumsuz etkileyebilir.

BSPAS, klinisyenlere hastan?n psikososyal engellerini belirlemede yard?mc? olur ve böylece a?r? yönetimi planlar?n? bireyselle?tirmeyi, özellikle de bili?sel davran??ç? terapiler gibi anksiyete azalt?c? müdahaleleri hedeflemeyi mümkün k?lar.

Yap?

Yan??a Özgü A?r? Anksiyetesi Ölçe?i, **a?r? anksiyetesi** yap?s?n? ölçer, ancak bu yap?y? genel anksiyeteden ay?rarak sadece yan?kla ilgili a?r? deneyimlerine s?n?rlar. Bu yap? genellikle üç ana boyutu kapsar:

A?r? Korkusu: Gelecekteki a?r? deneyimlerine ili?kin yo?un endi?e.
Kaç?nma Davran??lar?: A?r?ya neden olabilecek veya a?r?y? hat?rlatabilecek durumlardan aktif olarak uzak durma e?ilimi.
Katastrofik Dü?ünme: A?r? deneyiminin sonuçlar?n? abartma ve en kötü senaryoyu varsayma.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi bulunmamas?na ra?men, Deniz Do?an ve Arslan (2019) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?, ölçe?in psikometrik özelliklerini detayl?ca incelemi?tir. Bu çal??mada **yap? geçerli?i**, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) veya Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak incelenmi? ve ölçe?in teorik yap?y? Türk kültüründe de ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?i gösterilmi?tir.

Ayr?ca, BSPAS'?n di?er ilgili ölçümlerle (örne?in, genel anksiyete ölçekleri veya a?r? ?iddeti ölçekleri) korelasyonlar? incelenerek ölçüt geçerli?i ve e? zamanl? geçerli?i de?erlendirilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in amac?na uygun olarak çal??t???n? desteklemektedir.

Güvenirlik

Kaynakta detayl? güvenirlik katsay?lar? belirtilmemi?tir. Ancak uyarlama çal??mas?, ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için genellikle **Cronbach Alfa** katsay?s?n? kullan?r. Yüksek Alfa de?erleri (genellikle 0.70 ve üzeri), maddelerin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir.

Ek olarak, test-tekrar test güvenirli?i de de?erlendirilmi? olabilir. Bu yöntem, ölçe?in k?sa bir zaman aral??? içinde (hastan?n durumu de?i?medi?i varsay?larak) uyguland???nda tutarl? sonuçlar üretip üretmedi?ini belirler.

Faktör Analizi

Yan??a Özgü A?r? Anksiyetesi Ölçe?i'nin orijinal yap?s? çok boyutludur. Türkçe uyarlama çal??mas? (Deniz Do?an & Arslan, 2019), bu çok boyutlu yap?n?n Türk popülasyonunda korunup korunmad???n? incelemi?tir. Faktör analizi sonuçlar?, orijinal ölçe?in hipotez edilen faktör yap?s?n?n (genellikle kaç?nma ve korku alt boyutlar?) Türkçe versiyonda da kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdi?ini ortaya koymu?tur.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Likert Tipi Derecelendirme)

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal dil (Muhtemelen ?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Yan?k hastalar?

Ya? Grubu: Ergenler ve Yeti?kinler (Klinik ba?lama göre de?i?iklik gösterebilir)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Detaylar?: Termal, kimyasal veya elektriksel yan?k yaralanmalar? nedeniyle ayakta veya yatarak tedavi gören bireyler.

Test Metodolojisi: Bireyin a?r? ile ilgili dü?üncelerini, duygular?n? ve davran??sal tepkilerini belirli bir derecelendirme sistemi üzerinden de?erlendirir. Derecelendirme sistemi hakk?nda detayl? bilgi kaynakta belirtilmemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Yan?k tedavisi, **a?r? yönetimi**, **klinik psikoloji**, psikometri, kaç?nma davran???, **a?r? anksiyetesi**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: sevbanadana@hotmail.com (Sevban Arslan)

Yaz??ma Adresi: Lütfen sorumlu yazar?n ilgili akademik veya klinik kurumuna ba?vurunuz.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Uyarlama Y?l?: 2019

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik veya klinik amaçlarla kullan?m? için sorumlu yazar Sevban Arslan ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçek kullan?m ücreti hakk?nda bilgi verilmemi?tir.

Ölçe?in orijinal PDF versiyonuna a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: burn-specific-pain-anxiety-scale-toad.pdf

Kaynaklar

Deniz Do?an, S., & Arslan, S. (2019). Validity and Reliability of Turkish Version of the Burn Specific Pain Anxiety Scale. *Journal of Burn Care & Research*.

Yan??a Özgü A?r? Anksiyetesi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Kullan?m için sorumlu yazarlar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM